CONCURSUL DE OCUPARE A POSTURILOR DIDACTICE / CATEDRELOR DECLARATE VACANTE / REZERVATE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR

15 iulie 2015

Probă scrisă
LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ, METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE, LIMBA ȘI LITERATURA RROMANI MATERNĂ ȘI METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII RROMANI MATERNE; INSTITUTORI/ÎNVĂȚĂTORI

VARIANTA 3

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul efectiv de lucru este de 4 ore.**

SUBIECTUL I (30 de puncte)

Drabaren o tèksto thaj xramosaren nùmaj rromanesθe so mangel pes anθ-e pućhimata dine maj tele!

"Jekhvar, sas jekh phuro rrom, saves sasas les śtar ćhave. Savorro lesqo ʒivipen vov kerdăsas buti sar sastrări anθ-o pesqo gav.

Vi le śtare ćhaven, sar baronas xancï, o rrom akharelas len te den vast les te kerel buti: te petalon grasten, te laćharen e vurdona le gaʒenqe, te vranoven e kată, ćhură, tovera thaj but aver.

Akana, jekh po jekh, e ćhave barile thaj svàko, pesqe kheresθe, sa kadja kerenas buti sar siklile lenqe dadesθar.

Kana avilăs pesqo vaxt, o phuro rrom mulăs thaj o tikno ćhavo aćhilăs anθ-o kher pesqe dadenqo, pesqe familiaça.

Nùmaj ke, pal' sode butikerne sinesas le anglutne trin phrala, kadja khandino sasas o maj tikno.

Pal' so bikindăs vi vurdon, vi grasten vi so maj sas les paśal o kher, kana na maj sas les nić love, o tikno ćhavo gelăs pesqe phralenθe:

- Den vast man, phrala!len, si phares, na si man khanć, e ćhavorre si bokhale, na ʒanav so te maj kerav!

E kolaver phrala, pativale, bare ileça, denas les vi love, vi xaben, ke sar te na, sas lenqo maj tikno phral! Adĕs kadja, texàra kadja, jekh po jekh, ël trin rroma denas vast pesqe phrales soça aśtinas, ʒi anθ-jekh ges kana malaven pen von thaj, pal' so godisaren pen thaj vakăren maśkar lenθe, akharen e tikne phrales thaj phenen lesqe:

- Dikh, phralorre!a. Sas amen pharimata thaj bikindăm sa paśal e khera. Akana, ame sam but ćorre. Vi amenθe si phares - xoxaven e ćhave./.../"

(O khandino ćhavo - palal o Źupter Borkoj)

1. Sikaven savo ćhand/ fălo le xramosaripnasqo si kadava xramosaripen (lirikano, epikano vaj dramatikano)? So d-aśti te phenen maj but? **4 pùnktură**

2. Ambolden rumunikanes o tèksto dino maj opre! **6 pùnktură**

3. Nakhaven i sintàgma ***o terno ćhavo*** anθar le savorre 8 kèzură, vi ka-o jekhipen, vi ka-o butipen! **10 pùnktură**

4. Den i paradìgma e kernavnăqi **aresel** ka-e savorre vaxta e indikativone modosqe (o akanutno, o avutno, o imperfèkto, o nakhlo thaj o po but sar perfèkto vaxt)! **6 pùnktură**

5. Arakhen anθ-o dino tèksto śtar paśnavnă/ adźektìvură thaj keren po jekh propozìcia lença! **4 pùnktură**

SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)

Se dă textul:

„Pe muşchiul gros, cald ca o blană a pământului, căprioara stă jos lângă iedul ei. Acesta şi-a întins capul cu botul mic, catifelat şi umed, pe spatele mamei lui şi, cu ochii închişi, se lasă dezmierdat. Căprioara îl linge, şi limba ei subţire culcă uşor blana moale, mătăsoasă a iedului. Mama îl priveşte şi-n sufletul ei de fugarnică încolţeşte un simţământ stăruitor de milă pentru fiinţa fragedă căreia i-a dat viaţă, pe care a hrănit-o cu laptele ei, dar de care trebuie să se despartă chiar azi, căci vremea înţărcatului venise demult încă. Şi cum se uita aşa, cu ochi îndureraţi, din pieptul căprioarei scăpă ca un muget înăbuşit de durere; iedul deschise ochii.

Căprioara se îmbărbătează, sare în picioare şi porneşte spre ţancurile de stâncă, din zare, printre care vrea să-l lase rătăcit. Acolo, sus, e păzit şi de duşmănia lupului, şi de iscusinţa vânătorului, căci pe muchiile prăpastiilor acelora numai ele, caprele, puteau a se încumeta. Acolo, l-ar fi ştiut ca lângă dânsa. Dar până la ele erau de străbătut locuri pline de primejdii. Căprioara îşi aruncă picioarele în fugă fulgerătoare, în salturi îndrăzneţe – să încerce puterile iedului. Şi iedul se ţine voiniceşte din urmă; doar la săriturile ameţitoare se opreşte, câte o clipă, ca şi cum ar mirosi genuna, apoi se avântă ca o săgeată şi, behăind vesel, zburdă de bucurie, pe picioarele subţiri ca nişte lugere.

Dar trebuie să scoboare, să străbată o pădure, ca să urce din nou spre ţancuri. Căprioara conteneşte fuga: păşeşte încet, prevăzătoare. Trece din poiană în poiană, intră apoi sub bolţi de frunze, pe urmă prin hrube adânci de verdeaţă până ce pătrunde în inima intunecată, ca un iad, a pădurii.

Şi-au mers mult aşa până ce au dat, în sfârşit, de luminiş. Iedul, bucuros, o ia înainte sărind. Dar în aceeaşi clipă căprioara se opreşte, ca de-o presimţire, adulmecând. În faţa ei, de sub o cetină, ochii lupului străluceau lacomi. Un salt, şi iedul ar fi fost sfâşiat. Atunci căprioara dă un zbieret adânc, sfâşietor, cum nu mai scosese încă, şi, dintr-un salt, cade în mijlocul luminişului. Lupul, văzând prada mai mare, uită iedul şi se repede la ea…

Prăbuşită în sânge, la pământ, sub colţii fiarei, căprioara rămâne cu capul întors spre iedul ei. Şi numai când acesta, înspăimântat, se topeşte în adâncul pădurii, căprioara simte durerea, iar ochii i se tulbură de apa morţii.**”**

*(*Emil Gârleanu*, Căprioara)*

1. Despărțiți în silabe cuvintele: *gros*, *căprioara* și *trebuie*. **6 puncte**
2. Rescrieți, din textul dat, trei substantive masculine. **6 puncte**
3. Numiți câte un antonim pentru cuvintele: *dușmănie, moale, bucurie*. **6 puncte**
4. Menționați valoarea morfologică a cuvintelor subliniate. **6 puncte**
5. Scrieți, din textul dat, trei verbe la modul indicativ, timpul prezent. **6 puncte**

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

1. Keren jekh evaluaciaqi fìśa savi śaj te utilizisaren/ labăren la ka-o klasaqo kotor **O adźektìvo / i paśnavni**, i śtarto klàsa! **10 pùnktură**

2. Den panɜ operacionàlo obijektìvură k-aśti te siklăren o rromano tèksto dino ka-o SUBIJÈKTO I! **10 pùnktură**

3. Vakăren anθ-e 10-15 rèndură palal sar aśti /śaj te laćharas i relàcia śkòla – komunitèta. **10 pùnktură**